

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Vltimum argumentum principale ponitur & probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

aliud maximum absurdum, possibilitatem nimirum esse mixtam essentialiter ex positivo, & negativo, quod nullus usquam dixerit, ex quo eveniet manifestè, ut adversarius incidet in Syl- lam cupiens vitare Caribdim.

SUBSECTIO I.

Primum argumentum principale ponitur, & probatur.

27 **V**ltimo sic probatur, quia in sententia ad- versariorum duæ negationes affirmant, ita ut negatio negans negationem proprie, & for- maliter non sit negatio, sed potius positivum: atqui possibilitas est negatio formalis: ergo non potest esse negatio repugnantia, quia iam pos- sibilitas non esset negatio: sed positivum, quæ con- sequentia probatur, quia repugnantia est nega- tio: sed possibilitas per se negat primatui, & im- mediate repugnantiam quæ etiam est negatio formalis: ergo possibilitas est negatio formalis, negationis formalis: ergo possibilitas est positi- vum, siquidem per vos negatio negationis posi- tivum quid est, quod est contra vos: & si non est positivum, ut asserunt, non erit negatio imme- diate, & primario repugnantia, quæ formalis negatio est: sed alterius positivi; vel duæ nega- tiones non affirmant, & negatio negans nega- tionem, non est positivum: vel si negatio ne- gans negationem est positivum, possibilitas quæ talis erit, erit positivum, quod est summum ab- surdum in sententia adversariorum.

28 Nec valet dicere negationem non puram posse negare immediate negationem puram: non inquam valet, tum propter dicta supra; tum etiam, quia negatio non pura negatio est, & ex eo quod sit non pura, id est ex eo quod connotet positivum non definit adæquate, & totaliter esse negatio intrinsecè, & formaliter, v. g. ex eo quod cæ- citas connotet positivum oculi, cui inhæreat, tanquam subiecto, & ex eo quod tenebræ con- notent aërem tanquam positivam entitatem in qua sunt, & quia formalitas peccati commissio- nis connotet materiale illius peccati quod, infi- ciat, & contaminet, non delinunt esse adæqua- tæ, & totaliter intrinsecè, & formaliter nega- tionis, & repugnantia, seu pura negatio etiam totaliter, & adæquate negatio est: ergo si non pura negatio est, negatio repugnantia sine du- bio erit negatio negationis: ergo erit non nega- tio, sed positivum; ideo enim in aëre non tene- bræ, non est negatio: sed positivum lux scilicet, & non cæcitas, in animali non est negatio formalis: sed potius positivum, in eorum sen- tentia, quia est negatio negationis, & negatio negationis est quid positivum; unde non cæci- tas quæ est negatio negationis erit positivum id est visus: sed possibilitas est negatio alterius negationis immediate, & primario, hoc est re- pugnantia: ergo non est negativum: sed positi- vum, & si negativum, seu negatio est, non erit negatio repugnantia: sed alterius rei posi- tivæ.

29 Dices non puram negationem æquivalere po- sitivo, & ideo posse facere, quod positivum fa- ceret id est negare negationem, manendo in esse negationis, sicut res spiritualis, & indivisi- bilis, quia æquivaler divisibili, & extenso potest

facere quod extensum, sicut anima rationalis, quæ spiritualis, & indivisibilis est, quia æquiva- let formæ divisibili; potest informare corpus divisibile, sicut illa: ergo similiter poterit pos- sibilitas licet sit negatio, negare alteram negatio- nem, quia æquivaler positivo.

Contra primo, quia licet res superioris ordi- nis, possit æquivalere rei inferioris ordinis pro- pter perfectionem eminentiæ, quæ reperitur in re superioris ordinis, ratione cuius quasi conti- net in virtute vel eminenter rem inferioris ordi- nis; res autem inferioris ordinis nullo modo potest æquivalere rei superioris ordinis, quia non continet perfectionem eminentiæ rei superioris ordinis: nec superant in perfectione illam, & ideo non possunt illam eminenter, seu virtuali- ter continere; ratione cuius non possunt æqui- valere res inferioris ordinis rebus ordinis supe- rioris; exemplis evidentibus, tam in physicis quàm in moralibus illustratur: intellectus divinus, & voluntas, licet habeant summam identitatem inter se propter summam simplicitatem suam, ni- hilominus, quia propter infinitam perfectionem quam habent, habent æquivalentiam respectu intellectus, & voluntatis distinctorum inter se, ut sunt intellectus, & voluntatis creatura, ra- tione cuius possunt se habere in suis productio- nibus, sicut & voluntas & intellectus in creat- is, & ideo sicut est verum dicere quod intelle- ctus creatus producit Verbum mentis, quod non producit, voluntas creata, & hoc propter distin- ctionem expressam, & formalem, quæ reperi- tur à parte rei inter illas potentias, ita similiter intellectus, & voluntas divina propter distin- ctionem non formalem realem: sed æquivalen- tem, aut eminentialem, possunt se ita habere ut intellectus divinus producat Verbum, voluntas autem non producat; item, quia Deus æquiva- let rebus extensis, est in hoc toto mundo ex- tensio, licet formaliter sit omnino indivisibilis, quod etiam habet Angelus, & anima rationalis, hæc ad informandam materiam extensam, ille ad habendam præsentiam in loco extenso determi- nato; contra vero res corporea non potest æquivalere neque Deo, neque Angelis, neque animæ rationali, quia est inferioris ordinis, res- pectu rei spiritualis, & sic non potest res corpo- rea extensa naturaliter esse in loco indivisibili, & indivisibiliter, ut Angelus, & anima rationa- lis; illi enim non solum existunt divisibili præ- sentia in loco divisibili, & extenso: sed & in- divisibili etiam in indivisibili loco.

Item, quia causa efficiens spiritualis, ut Deus & anima rationalis, æquivalent causis corporeis efficientibus, & sic producant Deus substantiam corpoream, accidentiaque materialia, anima ra- tionalis operationes corporeas, ut sunt visio, & auditio mediantibus potentijs corporeis auditi- va scilicet, & visiva; nulla autem entitas creata corporea potest æquivalere entitatibus spiritua- libus, & ideo propria virtute non potest produce- re effectus spirituales, quod non contingit pro- pter aliam rationem, nisi quia res corporea est inferioris ordinis respectu spiritualis, & ideo non potest æquivalere illi. Deinde sensus com- munitis æquivaler sensibus inferioribus, & ideo potest attingere objecta illorum, ut sensus, v. g. auditus, &c. sensus autem inferiores quia sunt imperfectiores sensu communi, non æquivalent illi: & ideo non attingunt perfectiorem, opera- tionem,

tionem, & obiectum formale illius sensus, quod evidencius patet in intellectu respectu omnium sensuum corporum; intellectus enim attingit omnia obiecta sensuum; nullus autem sensus attingit Deum qui est obiectum intellectus, quia non aequivaleret illi propter suam imperfectionem qua superatur ab intellectu. Item Rex in moralibus aequivalet omnibus dignitatibus inferioribus, ut Proregum, Gubernatorum, Generalium, Ducum, & Admirantium, & sic per se potest facere quaecunque operationem illorum; nullus autem ex illis potest attingere operationem propriam Regis, quia illi non aequivalent, & hoc contingit, quia est superioris ordinis Rex, & isti sunt inferioris ordinis, & idem est in summo Pontifice respectu ceterorum Episcoporum propter eandem rationem superioritatis, & inferioritatis in perfectione, & ordine; sed negatio formalis est inferioris ordinis respectu rei positivae, & res positiva magis superat in perfectione, & excellentia negationem quam una res positiva aliam: ergo negatio formalis non potest aequivalere rei positivae: ergo non potest facere quod illa: ergo non potest opponi contradictorie negationi, quia deficit illi ratio formalis positiva, ut de se patet, & aequivalentia ad illam, ut probatum est.

Secundo contra, quia quando convenit alicui aliqua ratio formalis, quatenus tale est, tanquam propria ipsius, non potest eadem ratio formalis convenire opposito ipsius, nec formaliter, nec aequivalenter: sed negatio formalis opponitur positivo formali, & positivum formale, quatenus tale, & quatenus opponitur negationi habet tanquam proprium praedicatum conveniens ei ex natura sua quod opponatur negationi: ergo non potest convenire hoc ipsum praedicatum opposito ipsius positivo, negationi nimirum formali, nec formaliter, nec aequivalenter; unde licet negatio possit aequivalere in alijs positivo, non autem hac ratione propter dicta. Maior est certissima, non solum in formaliter, & proprie oppositis: sed etiam in his, quae non habent veram & propriam oppositionem; sed solum aliqualem, inter opposita enim vera, & propria sunt relativa, v.g. Paternitas, & filiationem, nam quia Paternitas habet pro suo termino, aut filiationem aut entitatem filij, & hoc habet quatenus opponitur filiationi, ideo filiationi non potest convenire, quod habeat pro termino, nec formali, nec aequivalenter aut ipsa filiationem, aut entitatem genitum filij, & quia tenebrae opponuntur luci, & luci convenit quatenus tenebrae opposito illuminare, aut calorem producere non potest tenebris, nec aequivalenter, nec formaliter convenire illuminare subiectum, & idem est in visu respectu caecitatis, & in albedine respectu nigredinis, cui nullo modo nec aequivalenter, nec formaliter potest convenire disgregare visum, quia tale praedicatum convenit albedini, quatenus opponitur nigredini, & idem est in oppositis contradictorijs; nam quia homini, quatenus homini convenit esse animal rationale formaliter, non potest non homini convenire haec definitio, nec formaliter nec aequivalenter, quod non solum contingit in rationalitate: sed etiam in risibilitate, in capacitate scientiae & disciplinae, quia haec praedicata conveniunt homini, quatenus opponitur non homini, accidens autem licet non proprie, aliquo modo tamen opponitur substantiae, in hoc quod accidens est ens in alio, & non in se, & substantia est ens in se

& per se, sive subsistens, & quia substantia convenit substantiae, quatenus opponitur suo modo accidenti, nec formaliter, nec aequivalenter potest ipsa convenire accidenti.

Ratio autem universalis horum est, quia si quod uni opposito, quatenus tale est, convenit formaliter alteri opposito, conveniret vel aequivalenter vel formaliter, nullo modo proprie opponeretur inter se, v.g. quia luci convenit producere calorem, & calori etiam convenit, licet luci conveniat aequivalenter in ea ratione producendi calorem, nullo modo opponuntur, sed potius conveniunt: ergo si id quod opposito, quatenus opposito, tanquam proprium, & peculiare praedicatum convenit formaliter, conveniret etiam alteri opposito, quatenus tali, aut aequivalenter, aut formaliter in ea ratione, nullo modo opponeretur; ex quo sequeretur opponi, & non opponi eadem sub eadem ratione formalis; unde idem esset, & non esset simul, quod est contra evidentissimum omnium axioma, videlicet impossibile est idem simul esse, & non esse, opponeretur quidem, quia supponimus esse opposita, non opponeretur, quia iam convenirent, ut vos nunc asseritis in habendo eandem rationem formalem: sed negatio quatenus est non positiva ratio opponitur contradictorie positivae rationi: ergo quod convenit per se, & ex sua natura rationi positivae, scilicet opponi negationi per seum esse, ex natura ipsius rei positivae non poterit convenire opposito ipsius, scilicet negationi: atqui possibilitas per vos est negatio formalis: ergo non potest aequivalere rei positivae in opponendo se negationi per seum ipsum esse propter rationem dictam.

Item, & interrogo a vobis, cur duae entitates positivae nunquam se contradicant immediate rationem tribuunt dicendo ad contradictionem necessario requiri, ut ambo extrema non sint positiva, sed potius ut vnum sit positivum, & alterum negativum.

Sed contra, quia etiam non debet esse utrumque extremum negativum, ut datur contradictio, & nihilominus asseritis posse duo extrema negativa immediate opponi contradictorie ex eo solum quod dicatis vnum aequivalere positivo, etiam si formaliter sit negativum: ergo & similiter nos possumus dicere duo extrema positiva posse immediate contradictorie opponi, quia vnum ex illis licet sit positivum, aequivalet negationi, quia non est maior ratio, cur negatio possit aequivalere positivo, & positivum non possit aequivalere negationi; imo maior ratio datur in nostro casu, quam in vestro, quia, ut patet ex supradictis, hoc quod est aequivalere, potius convenit superiori respectu inferioris, quam e contra; sed positivum est superius respectu negationis: ergo potius positivum debet aequivalere negationi (ut identitas divina inter absoluta, quae est positiva, aequivalet distinctioni, quae est negatio per vos, quam e contra), & nihilominus non potest dari oppositio contradictoria inter duo extrema positiva: ergo a fortiori non poterit dari inter extrema negativa, etiam si datur ficta vestra aequivalentia.

Urgeo, quia ut quoad modum loquendi duntaxat, & contradictoriae in his terminis, v.g. tenebrae, & non tenebrae termini ipsi quoad modum loquendi ita se debent habere ut vnum sit positivum, & non negativum, v.g. tenebrae, & non substantia, quod sit solum terminus aequivalenter positivus,

tivus, & alter terminus debet esse necessario formaliter negativus, v. g. non tenebræ, ut patet ex illa particula *non*: ergo ut à parte rei deat oppositio contradictoria quoad rem ipsam, non sufficit quod vnum extremum sit æquivalenter positivum: sed necesse est ut sit formaliter tale.

SVBSECTIO II.

Conclusio ponitur.

33 Possibilitas ex parte creaturæ non est adæquate totaliter denominatio extrinseca ab omnipotentia Dei: sed potius dicit aliquid intrinsecum ex parte sui, ratione cuius distinguitur à chimera, & explicatur per aptitudinem, seu non repugnantiam ad existendum; unde Doctores solent communiter duplicem ponere possibilitatem, aliam remotam, proximam aliam; proxima appellatur ab eis denominatio quædam extrinseca proveniens ab omnipotentia Dei, & cadens supra remotam, quam non habet à se creaturæ: sed formaliter accipit à virtute effectiva Dei, & de hac non controversatur apud Doctores in quo consistat; unde tota quæstio eo tendit ut explicetur quid sit possibilitas remota, supra quam cadit proxima, & hæc remota non potest esse denominatio pure extrinseca: sed potius intrinseca, quam aptitudinem ad existendum intrinsecam vocat Pater Hurtado, his verbis in metaphysica, disput. 8. sect. 1. num. 13. in medio: [ita homo habet intrinsecam aptitudinem ad existendum ab aliò, in qua connotatur potentia Dei, & hæc habet potentiam producendi aliud, à qua terminus denominatur extrinsece possibilis, à se autem dicitur intrinsece aptus ad existendum per quam intrinsecam aptitudinem terminat extrinsecam possibilitatem.] sic idem, ubi clare distinguit duplicem possibilitatem, aliam intrinsecam, & à se; aliam extrinsecam ab omnipotentia; quare immerito ab aliquibus asseritur Patrem Hurtado solum posuisse omnem possibilitatem in denominatione extrinseca ab omnipotentia, cuius falsitatis fundamentum fuit conclusio prima huius auctoris §. 3. posita his verbis. [Dico primo,] denominationis possibilis sumitur formaliter ab omnipotentia Dei, in qua conclusione, licet obscure loquatur, & videatur totam possibilitatem refundere in omnipotentiam Dei, nihilominus tamen ibi solum loquitur de possibilitate proxima, ut patet ex verbis nuper adductis ex §. 3. seu n. 13. ubi se clare explicat hic Auctor.

34 Probat nostra conclusio primo, quia omnis forma tribuens denominationem subiecto, & constituens ipsum in esse talis petit ex parte subiecti capacitatem seu aptitudinem ad talem denominationem, & constitutionem: sed creaturæ per vos denominantur possibiles ab omnipotentia Dei, tanquam à forma extrinseca: ergo creaturæ ex se habent capacitatem, & aptitudinem, ut denominentur possibiles ab omnipotentia: atqui hæc capacitas nihil est aliud, quam aptitudo seu non repugnantia ad existendum: ergo hæc aptitudo præsupponitur ex parte creaturæ ad ipsam denominationem, quam recipit ab omnipotentia; hæc autem aptitudo, seu non repugnantia ad existendum est quam appellant auctores.

R. P. Ildeph. de Peña, Theol. Schol. Tom. I.

Doctores possibilitatem remotam, quia illa ordinatur ad proximam possibilitatem, & est per quam res definitur in esse possibilis, nam quando interrogamus, quid sit possibile, dicimus quod est aptum, vel quod non repugnat existere, & per hanc rationem ultimo distinguitur res possibilis ab impossibili, & est prima radix existentie passive sumpta, quare hæc aptitudo præcipua possibilitas est, non autem quam vocant proximam, ut videre est in materia prima, quæ licet extrinsece denominetur in vestra sententia extrinsece informabilis à forma, nihilominus ipsa materia prima præsupponit capacitatem, seu aptitudinem intrinsecam ut possit recipere formam, & ratione huius est capax denominationis extrinsece à forma, & ab informatione possibilis, à qua informabilis dicitur extrinsece, quæ denominatio extrinseca nihil habetur à Doctoribus; neque de illa controversatur: sed solum tota controversia dirigitur ad explicandam primam aptitudinem intrinsecam materiæ, quæ est fundamentum denominationis extrinsece, & si ipsa deficeret, sine dubio corrueret denominatio extrinseca à forma, & esset impossibilis informatio talis materiæ, imò & forma ipsa, quatenus actus, seu perfectio materiæ, unde in sententia eorum, qui dicunt materiam sublunarem, & cælestem distingui specie, ac proinde materiam cælestem nullo modo posse denominari extrinsece informabilem à forma equi, & informatione possibili illius, esse tamen informabilem à forma cælesti, sicut è contra materiam sublunaris est capax denominationis extrinsece (informabilis videlicet à forma equi, & non à forma cælesti, cuius rationem, & causam discriminis, si quaeramus à priori radicaliter seu fundamentaliter, sine dubio hanc tribuent omnes, videlicet quod materia sublunaris ex se, & ab intrinseco habet aptitudinem ad hoc ut recipiat formam equi, quam non habet materia cælestis: sed potius habet repugnantiam ad recipiendum formam equi: ergo hæc aptitudo in materia sublunari intrinseca præsupponitur ex parte materiæ sublunaris, ut denominetur informabilis extrinsece à forma qua deficiente in materia cælesti, non est capax illa talis denominationis; itaque omnis denominatio extrinseca in subiecto præsupponit aptitudinem, & capacitatem intrinsecam in illo, ut recipiat talem denominationem.

Sed creatura denominatur possibilis extrinsece ab omnipotentia non solum in tempore: sed ab æterno: ergo ex parte sua datur capacitas seu aptitudo intrinseca ad talem denominationem, & hanc vocamus possibilitatem remotam, seu intrinsecam, & de hac interrogamus in quo consistat formalissime.

Vergetur, ac declaratur evidenter, quia ideo chimera non est denominabilis extrinsece in esse possibilis ab omnipotentia, quia non habet aptitudinem, & capacitatem ex se ad talem denominationem possibilis, & quia habet ex se repugnantiam intrinsecam ad existendum: sed contrariorum eadem est disciplina, & ratio opposito modo, & creatura possibilis est contraria chimæ, seu impossibili, possibile enim, & impossibile eo modo opponuntur contraria metaphysice sicut animatum & inanimatum, corporum & incorporeum, rationale, & irrationale; ergo creatura ideo denominatur possibilis ab omnipotentia,

Ppp tentia,